

ГРАМАТИЧНІ ОДИНИЦІ Й КАТЕГОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

наук, професор, дійсний член АН ВО України, голова регіонального відділення АН ВО України, член спеціалізованої вченої ради К 32.051.02 у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (заступник голови), завідувач кафедри української мови, нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, медаллю «Заслужений професор Волинського державного університету».

Електронні адреси: mirchenko.mykola@eenu.edu.ua, Mykolamirchenko@ukr.net

Напрями наукових досліджень: категорійна і функціональна граматики; текстова лінгвістика

Основні наукові роботи: опубліковано понад 100 наукових робіт, зокрема:

1. Структура синтаксичних категорій. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004.

2. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення). – К. : ІЗМН, 1997.

3. Загальне мовознавство : робоча навч. прогр. курсу. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 76 с. (у співавт.).

4. Синтаксичні категорії речення : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : спец. «Укр. мова». – К., 2002. – 36 с.

5. Структура синтаксичних категорій. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. – 340 с.

6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : робоча прогр. та метод. рек. для студ. спец. «Укр. мова та літ.». – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003. – 84 с.

Наукове керівництво захищеними дисертаційними роботами:

Васейко Ю. С. Структурно-семантичні параметри вертикального контексту художнього твору (2004).

Романюк С. А. Категорія темпоральності в сучасній українській мові (2007).

Фенко М. Я. Функціонально-категорійні параметри прикметника і прислівника в українській мові (2009).

Бондаренко О. В. Інфраструктура простого речення в сучасній українській мові (2010).

Михалевич О. М. Структура та функції економічної лексики другої половини ХХ – початку ХХІ століття (2011).

Маслова Ю. П. Гендерний дискурс сучасних друкованих україномовних ЗМІ (2011).

Бицька М. В. Мовленнєвий жанр «Проблемна стаття» в структурі газетного дискурсу (2011).

Мініч Л. С. Лінгвосинергетика ідіостилію Миколи Вінграновського (2012).

АНОТАЦІЯ

Категорійна й функціональна граматики; опис синтаксичних одиниць і категорій мови; аналіз категорійної структури речення та розмежування надкатегорій, підкатегорій, категорій і граєм як рангових одиниць; триаспектний характер категорійної структури граматичного ладу української мови у формально-граматичному, семантико-граматичному, комунікативному вияві та ін.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

Школа продовжує науковий напрям функціональної граматики, який започаткував у вітчизняному мовознавстві академік О. С. Мельничук, зокрема член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор І. Р. Вихованець. До цього напрямку належать професори А. П. Загнітко (ДонНУ), М. С. Скаб, Н. В. Гуйванюк (Чернівецький національний універ-

ситет), К. Ф. Шульжук (Рівненський гуманітарний університет). Уперше у вітчизняному мовознавстві обґрунтовано розподіл категорій у ранговому вияві, здійснено комплексний опис категорій речення, що відображають граматичний лад української мови. Опубліковано два видання монографії «Структура синтаксичних категорій», 2001, 2004.

ПРЕДСТАВНИКИ

Костусяк Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: nat.kostusyak@ukr.net

Напрямок наукових досліджень: категорійна й функціональна граматики.

Основні наукові роботи: опубліковано 46 наукових праць, зокрема:

1. Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002.

2. Морфологічні варіанти об'єктної синтаксеми в сучасній українській літературній мові // Культура народів Причорномор'я : науч. журн. – 2008. – № 142. – Т. 1. – С. 394–395.

3. Валентність віддієслівних та відприкметникових іменників (на матеріалі драматичних творів Лесі Українки) // Леся Українка і сучасність : зб. наук. пр. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – Т. 4, кн. 2. – С. 361–371.

Пасічник Ірина Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: M-mirchenko@ukr.net

Напрямок наукових досліджень: категорійна й функціональна граматики.

Основні наукові роботи: опубліковано 40 наукових праць, зокрема:

1. Категорія валентності предикативних прикметників : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006.

Масицька Тетяна Євгеніївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: masytska.tetiana@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: категорійна й функціональна граматики

Основні наукові роботи: опубліковано 97 наукових праць, зокрема:

1. Граматична структура дієслівної валентності : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1998.

2. Семантичні типи моно-валентних предикатів у творчості Миколи Гоголя // Наук. вісн. Волин.

нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер : Філол. науки. – 2008. – № 14. – С. 150–154.

3. Семантичні функції полівалентних предикатів у творчому доробку Лесі Українки // Леся Українка і сучасність : зб. наук. пр. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – Т. 4, кн. 2. – С. 341–349.

Межов Олександр Григорович – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: mezhov.oleksandr@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: категорійна й функціональна граматики

Основні наукові роботи: опубліковано 37 наукових праць, зокрема:

1. Суб'єктні синтаксеми у структурі простого речення : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007.

2. Особливості вживання родового відміна у вторинній семантико-синтаксичній функції об'єкта // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Філол. науки. – 2008. – № 10. – С. 69–74.

3. Відмінкова периферія об'єктної синтаксеми в сучасній українській мові // Вісн. Прикарпат. нац. ун-ту. – 2009. – С. 82–89.

Васейко Юлія Святославівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри польської філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: vasejko.julia@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: текстова лінгвістика.

Основні наукові роботи: опубліковано 17 наукових праць, зокрема:

1. Структурно-семантичні параметри вертикального контексту художнього твору : монографія. – Луцьк : [б. в.], 2004.

Вербальний образ Польщі у повісті М. Гоголя «Тарас Бульба» // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Філол. науки. Літературознавство. – 2008. – № 14. – С. 188–191.

